

دولت زمينه ساز

مسعود پورسيد آقايا

قال رسول الله ﷺ: يخرج ناس من المشرق فيوطنون للمهدى يعني سلطانه.^۱
 [عن اميرالمؤمنين عليه السلام]: ثم تخرج [راية] من خراسان ... يهزمون اصحاب
 السفيناتي حتى ينزل بيت المقدس توطيء للمهدى سلطانه.^۲

جامعه مهدوی، افق آینده انقلاب ماست و دولت ما، دولت زمینه ساز، دولت زمینه ساز باید به لحاظ مبانی، رسالت، اهداف، راهبردها، سیاستها، ساختار، کارگزاران و راهکارها، هم‌افق و هم‌سو با دولت کریمه مهدوی باشد و دکترین ظهور را اساس کار خود قرار دهد. استخراج و تدوین این همه، کاری گروهی و بر عهده نخبگان حوزوی و دانشگاهی و برنامه‌ریزان راهبردی و استراتژیست‌های نظام است. به عنوان پیش‌درآمدی بر این کار سترگ و ضروری، نکاتی چند و نمونه‌ای عرضه می‌شود:

۱. با توجه به اهداف و سیره امام زین‌العابدین علیه السلام و یاران او و دولت کریمه حضرت در عصر ظهور، می‌توان اهداف، راهبردها، سیاستها و راهکارها را به دست آورد و در برخورد با حوادث و

۱. «رسول خدا ﷺ فرمود: مردمی از مشرق زمین قیام می‌کنند و برای حضرت مهدی علیه السلام زمینه‌سازی می‌کنند (یعنی زمینه حکومت و سلطنت آن حضرت را فراهم می‌سازند)». سنن ابن ماجه، ج ۲، ص ۱۲۶۸، ج ۴۰۸۸: عقائد، ص ۱۲۵: الحاوی للفتاوی، ج ۲، ص ۶۰ بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۸۷ (هذا حدیث حسن صحیح روتة الثقات و الآتیات أخرجه الحافظ أبو عبدالله بن ماجه القزوينی فی سنه).

۲. «نعیم بن حماد از محمد بن حنفیه [از امیرالمؤمنین علیه السلام] نقل می‌کند: پرچمی از خراسان (ایران) بیرون می‌آید، [حاملان این پرچم] اصحاب سفیناتی را شکست می‌دهند تا این‌که به بیت المقدس می‌رسند و زمینه حکومت مهدی علیه السلام را فراهم می‌سازند.» الملاحم والفتن، ص ۵۲ ب ۷۲، مؤسسة الوفاء.

رخدادهای جهانی و تعارض‌ها و تزاخم‌های پیش‌آمده، با تکیه بر منابع غنی شیعه و اجتهاد پویای آن، اولویت‌ها را در نظر گرفت.

۲. دولت زمینه‌ساز باید برای گسترش و تعمیق فرهنگ مهدوی در سطح داخلی و جهانی (کشورهای شیعی، اسلامی، غرب و خاور دور) برنامه‌ریزی کند و بداند که موفقیت هر یک در گرو دیگری است و بدون موفقیت یکی، موفقیت دیگری را نمی‌توان چشم داشت.

۳. هم‌چنان که اشاره شد، اساس کار دولت زمینه‌ساز، دکترین ظهور است. که به آن و به اهداف فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی حضرت، در شماره آینده خواهیم پرداخت (ان‌شاءالله). در این‌جا، به مناسبت فرارسیدن ایام انتخابات، به برخی معیارها و شاخص‌های مدیران و کارگزاران دولت زمینه‌ساز می‌پردازیم:

۱. بینش عمیق نسبت به حق تعالی و اطاعت او

● رجال عرفوا الله حق معرفته و هم انصارالمهدی فی آخرالزمان؛^۱

مردانی که خدا را آن‌چنان که باید، شناخته‌اند، یاوران مهدی علیه السلام در آخرالزمان‌اند.

● رجال کان قلوبهم زیرالحدید لایشوبها شک فی ذات الله أشد من الحجر؛^۲

آنان مردانی‌اند که گویا دل‌هایشان پاره‌های آهن است و از سنگ سخت‌ترند و هیچ تردیدی در ذات خداوند ندارند.

● فهم الذین و خدوا الله حق توحیده؛^۳

آنان به وحدانیت خداوند، آن‌چنان که حق وحدانیت اوست، اعتقاد دارند.

● هم [اصحاب المهدی علیه السلام] هم الذین قال الله فیهم «...یحبهم و یحبونه»؛^۴

یاران مهدی کسانی هستند که خداوند در وصف آنان چنین فرموده است: ...خداوند دوستدار ایشان است و ایشان نیز دوستدار خداوندند.

● مجدّون فی طاعة الله؛^۵

در راه اطاعت خدا پرتلاش‌اند.

● رجال الهیون؛^۶

۱. امام امیرالمؤمنین علیه السلام: کشف الغمّة، ج ۲، ص ۴۷۸؛ منتخب‌اللاتر، ص ۶۱۱

۲. امام صادق علیه السلام: بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.

۳. امام امیرالمؤمنین علیه السلام: یوم‌التخلّص، ص ۲۳۴ (به نقل از بشارة الاسلام، ص ۲۲۰).

۴. مانند، ۵۴.

۵. امام صادق علیه السلام: بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۷۰.

۶. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: یوم‌التخلّص، ص ۲۳۳ (به نقل از بشارة الاسلام، ص ۹).

۷. امام امیرالمؤمنین علیه السلام: یوم‌التخلّص، ص ۲۲۶ (به نقل از بشارة الاسلام، ص ۳۹۷).

آنان مردانی خدایی اند.

۲. معرفت، محبت و اطاعت امام علیه السلام

● القائلین بامامتہ؛^۱

معتقد به امامت او هستند.

● يتمسحون بسرج الامام يطلبون بذلك البركة؛^۲

برای تبرک بر زین اسب امام، دست می‌کشند.

● هم أطوع من الامة لسيدها؛^۳

اطاعت آنان از امام، از فرمان برداری کنیز در برابر مولایش بیشتر است.

● مجدّون فی طاعته؛^۴

در راه اطاعت او، از هیچ کوششی دریغ نمی‌ورزند.

● بهم ينصر الله امام الحق؛^۵

خداوند به وسیله ایشان، رهبر حق (مهدی علیه السلام) را یاری می‌کند.

● ان الله تبارک و تعالی أعظاهم من العقول والافهام والمعرفة ماصارت به الغيبة عندهم بمنزلة المشاهدة؛^۶

خداوند تبارک و تعالی آن قدر به آنان از عقل و فهم و بینش، ارزانی داشته که غیبت امام در نزد آنها به مانند مشاهده و دیدار اوست.

● طوبی للصابرين فی غیبتہ، طوبی للمقیمین علی محبتهم؛^۷

خوشا به حال صابران در غیبت مهدی علیه السلام، خوشا به حال آنان که بر راه اهل بیت ثابت قدم می‌مانند.

● طوبی للصابرين فی غیبتہ، طوبی للمقیمین فی محبتہ؛^۸

خوشا به حال صابران در غیبت او، خوشا به حال دوستداران او.

۱. امام سجاد علیه السلام: احتجاج طبرسی، ج ۲، ص ۳۱۷.

۲. امام صادق علیه السلام: بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.

۳. امام صادق علیه السلام: بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.

۴. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: کمال الدین، ج ۱، ص ۲۶۸.

۵. امام صادق علیه السلام: بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.

۶. امام سجاد علیه السلام: کمال الدین، ص ۲۳۰.

۷. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۳۳ (به نقل از کفایة الاثر، ص ۵۶).

۸. یتایبع الموده، ج ۲، ص ۱۰۱.

۳. فنا در امام و آرمان‌های او

● فأبذل نفسي و مالي و ولدي و أهلي و جميع ما خولني ربي بين يديك و التصرف بين أمرک و نهیک؛^۱

[مولای من!] جان، مال، فرزندان، خویشان و هر آنچه را خداوند بر من ارزانی داشته، به پیش‌گاهت نثار می‌کنم و همه را در اختیار امر و نهی تو می‌گذارم.

● يحقون به و يقونه بأنفسهم في الحروب و يكفونه ما يريد؛^۲

یاران مهدی علیهم‌السلام او را در میان می‌گیرند و در جنگ‌ها با جان خویش از او حمایت و حفاظت می‌کنند و هر چه بخواهد از جان و دل انجام می‌دهند.

● رحم الله من حبس نفسه علينا رحم الله عبداً احيا امرنا؛^۳

خدا رحمت کند کسی که خود را وقف ما کند، خدا رحمت کند کسی را که امر [ولایت] ما را زنده کند.

● ... الذين سلوا عن الاهل و الاولاد، و جفوا الوطن، و عطلوا الوثير من المهاد، و رفضوا تجاراتهم، و أضروا بمعائشهم، و فُقدوا في أنديتهم بغير غيبة عن مصرهم، و خالوا البعيد ممن عاضدهم على أمرهم، و قلوا القريب ممن صدَّ عن وجهتهم، فانتلفوا بعد التدابر و التقاطع في دهرهم، و قطعوا الأسباب المتصلة بعاجل حطام الدنيا؛^۴

... آنان (یاران مهدی علیهم‌السلام) کسانی هستند که از خانواده و فرزندانشان دست کشیدند، و وطن را ترک کردند، و از بستر و خواب آرام گذشتند، و تجارت‌ها و بازرگانی خود را رها کردند، و به کسب و کار خویش ضرر و زیان وارد کردند، و بدون پنهان شدن از شهرشان در مجالس و محافل مهمشان پیدایشان نشد، و با افرادی که نسبتی نداشتند، برای کمک و یاری رساندن در کارشان، رابطه دوستی برقرار کردند، و نزدیکانی را که سد راهشان می‌شدند، کنار گذاشتند، و پس از آن همه اختلاف و دشمنی و قطع رابطه در روزگارشان، گروهی تشکیل دادند، و همه وسیله‌هایی را که به خار و خاشاک زودگذر دنیا بسته شده بود، از بیخ و بن برکردند.

● اما إنني لو أدركت ذلك لأيقیت نفسي لصاحب هذا الامر؛^۵

آگاه باشید که اگر من در آن زمان حضور داشتم، وجودم را وقف صاحب این امر می‌کردم.

۱. مناقب الجبان، زیارت حضرت صاحب الامر علیه‌السلام؛ مصباح کفمی، ص ۴۹۵؛ بحار الانوار، ج ۹۹، ص ۱۱۸.

۲. امیرالمؤمنین علیه‌السلام: الملاحم و الفتن، ص ۵۲.

۳. امام صادق علیه‌السلام: بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۶.

۴. دعای قنوت امام عسکری علیه‌السلام؛ صحیفه مهدیه، ص ۱۶۸؛ بحار الانوار، ج ۸۲، ص ۲۲۳؛ مصباح المتعجد، ص ۱۶۱.

۵. امام صادق علیه‌السلام: غیبت نعمانی، ص ۲۷۳؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۳.

۴. سجایای اخلاقی

سیره امام:

- یشیر بالتقی و يعمل بالهدی؛^۱
تقوا را پیشه خود می‌سازد (دعوت به تقوا می‌کند) و با بصیرت و هدایت، گام بر می‌دارد.
- یحذو فیها علی مثال الصالحین؛^۲
او به گونه نیکان رفتار می‌نماید.
- الولیٰ الناصح؛^۳
سرپرست خیرخواه.

اگر سیره امام چنین است، پس یاران او باید این چنین باشند.

سیره یاران:

- ... وانتخبت لذلك الوقت عباداً امتحنت قلوبهم للايمان وحشوتها بالورع و الاخلاص والیقین و التقوی والخشوع والصدق و الحلم و الصبر والوقار والتقی والزهد...؛^۴
- ... و برای این زمان (ظهور) بندگانی را برگزیدم که دل‌هاشان را به ایمان آزمودم و آنان را از ورع، اخلاص، یقین، پارسایی، خشوع، راستی، صبر، شکیبایی و وقار، پرهیز و زهد، سرشار کردم.
- من سره أن یكون من اصحاب القائم فلیتظر ولیعمل بالورع و محاسن الاخلاق و هو منتظر؛^۵
- هر کس می‌خواهد از یاوران حضرت قائم باشد، باید انتظار کشد، و در همین حال، خود را به تقوا و سجایای اخلاقی بیاراید.
- فلیعمل کل امرء منکم بما یقرب به من محبتنا؛^۶
- هر یک از شما آن کاری را بکند که انجام آن، او را به ما نزدیک می‌کند.

۵. ساده‌زیست و مردمی

سیره امام:

- و یشرط علی نفسه ان یمشی حیث یمشون و یلبس کما یلبسون و یرکب

۱. امام صادق علیه السلام: همان، ج ۵۲، ص ۲۶۹.

۲. امام امیرالمؤمنین علیه السلام: نهج البلاغه، خطبه ۱۵۰.

۳. مفاتیح الجنان، زیارت حضرت صاحب الامر علیه السلام: احتیاج طبرسی، ج ۲، ص ۴۹۴.

۴. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۸۴. (سید بن طاووس به نقل از صحف ادریس).

۵. امام صادق علیه السلام: غیبت نعمانی، ص ۲۰۰؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۴۰.

۶. امام زمان علیه السلام: احتیاج طبرسی، ج ۲، ص ۵۹۹.

كما یركبون و یكون من حیث یریدون و یرضی بالقلیل... و لایأخذ حاجباً و لا بواباً؛^۱

او نیز در حق خود تعهد می‌کند که از راه آنان برود، جامه‌ای چون جامه آنان بپوشد، مرکبی چون مرکب آنان سوار شود، آن‌گونه که مردم می‌خواهند باشد و به کم قانع شود و برای خود دربان و نگهبان اختیار نکند.

● لایضع حجراً علی حجر؛^۲

سنگی روی سنگ نگذارد (از متاع دنیا چیزی برنگیرد).

● فوالله ما لباسه إلا الغلیظ و لا طعامه إلا الجشب؛^۳

به خدا سوگند که لباس او (مهدی علیه السلام) جز پوشاکی درشت، و خوراک او جز غذایی سخت و بی‌خورش، نیست.

● صاحب هذا الامر یتردّد بینهم و یمشی فی اسواقهم و یطأ فرشهم؛^۴

صاحب این امر در میان آنان راه می‌رود، در بازارهایشان گام بر می‌دارد و به خانه‌های آنان پا می‌گذارد.

سیره یاران:

● انه يأخذ البيعة عن اصحابه أن لا یکنزوا ذهباً و لا فضةً و لا برأً و لا شعیراً و یلبسون الخشن من الثیاب؛^۵

او از یارانش بیعت می‌گیرد که طلا و نقره‌ای نیندوزند و گندم و جویی ذخیره نکنند و لباس خشن بپوشند....

امام صادق علیه السلام در بیان آیه «...و من كان یرید حرث الدنیا نؤته منها و ما له فی الآخرة

من نصیب»^۶ «...و کسی که حاصل دنیا را می‌طلبد کمی از آن به او خواهیم داد اما در آخرت برایش هیچ بهره‌ای نخواهد بود.» فرمود:

● لیس له فی دولة الحق مع القائم نصیب؛^۷

در دولت حق حضرت قائم هیچ بهره‌ای نخواهد داشت.

۱. امام امیرالمؤمنین علیه السلام منتخب الاثر، ص ۴۶۹.

۲. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله الملاحم والفتن، ص ۱۰۸.

۳. امام صادق علیه السلام: غیبت نعمانی، ص ۱۲۲؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۵۴.

۴. امام صادق علیه السلام: غیبت نعمانی، ص ۱۸۴؛ بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۰۸.

۵. امام امیرالمؤمنین علیه السلام منتخب الاثر، ص ۵۷۰.

۶. شوری، ۲۰.

۷. کافی، ج ۱، ص ۴۳۵؛ مجمع احادیث الامام المهدی علیه السلام، ج ۵، ص ۳۹۶.

۶. عدالت خواهی

سیره امام:

- **يَمَلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ ظُلْمًا وَجُورًا!**^۱
زمین را پر از عدل و داد خواهد کرد، همان‌که پر از ظلم و بیداد شده است.
- **فِيرِيكُمْ كَيْفَ عَدْلِ السَّيْرَةِ!**^۲
پس (مهدی علیه السلام) به شما نشان خواهد داد که روش عادلانه (در حکومت) چگونه است.

سیره یاران:

- **اللَّهُمَّ وَاِمْلَأْ بِهِمْ كُلَّ أَفْقٍ مِنَ الْأَفَاقِ وَ قَطْرٍ مِنَ الْأَقْطَارِ قِسْطًا وَعَدْلًا وَ مَرَحْمَةً وَ فَضْلًا!**^۳
بار الها! به وسیله ایشان (یاران مهدی علیه السلام) تمام افق‌های هستی و تمام گوشه‌ها و اقطار جهان را پر از داد و عدل و مهربانی و احسان خود گردان!

۷. جهادگری و شهادت طلبی

- **يَدْعُونَ بِالشَّهَادَةِ وَ يَتَمَنُونَ أَنْ يَقْتُلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ!**^۴
برای شهادت دعا می‌کنند و آرزوی کشته شدن در راه خدا را دارند.
- **إمام علی علیه السلام در تفسیر آیه «يَجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ»^۵ فرمود:**
- **هَمَّ أَصْحَابِ الْقَائِمِ!**^۶
آنان یاران امام قائم‌اند.
- **وَضَعُوا سِوْفَهُمْ عَلَى عَوَاتِقِهِمْ فَيَعْطُونَ مَا شَاءُوا!**^۷
(یاران حضرت) سلاح را بر شانه‌های خود می‌نهند و در نتیجه آنچه می‌خواستند، به ایشان داده شود.
- **و يَجَاهِدُونَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ!**^۸

۱. امام صادق علیه السلام: غیبت شیخ طوسی، ص ۵۲.

۲. امام امیرالمؤمنین علیه السلام: نهج البلاغه، ج ۱۲۸.

۳. دعای قنوت امام حسن عسکری علیه السلام: مصباح المتهجد، ص ۱۶۱؛ صحیفه مهدیه، ص ۱۶۸ و ۱۶۹.

۴. امام صادق علیه السلام: بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۲۰۸.

۵. سوره مائده، آیه ۵۴.

۶. منتخب الاثر، ص ۲۷۵.

۷. امام صادق علیه السلام: غیبت نعمانی، ج ۵۰، ب ۱۴؛ بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۲.

۸. امام امیرالمؤمنین علیه السلام: منتخب الاثر، ص ۵۸۰.

و در راه خدا به جهادی شایسته دست یازند.

۸. شجاعت

● كَلَّمَهُمْ لِيُوثَّ قَدْ خَرَجُوا مِنْ غَابَاتِهِمْ لَوْ أَنَّهُمْ هَمَّوْا بِإِزَالَةِ الْجِبَالِ لِأَزَالُوهَا عَنْ مَوَاضِعِهَا؛^۱

همه شیرانی‌اند که از بیشه‌ها خارج شده‌اند و اگر اراده کنند، کوه‌ها را از جا برمی‌کنند.

● جَعَلَتْ قُلُوبَهُمْ كَزَبْرِ الْحَدِيدِ؛^۲

دل‌هایشان، چون پاره‌های آهن شده است.

● فَانَّ الرَّجُلَ مِنْهُمْ يُعْطَى قُوَّةَ أَرْبَعِينَ رَجُلًا؛^۳

به هر کدامشان، نیروی چهل مرد داده شده است.

۹. قاطعیت

امام امیرالمؤمنین علیه السلام در تفسیر آیه «یا ایها الذین آمنوا من یرتد منکم عن دینہ... لایخافون

لومة لائم»؛^۴ «... آنان از سرزنش هیچ ملامت‌کننده‌ای هراس ندارند» فرمود:

● هم اصحاب القائم؛^۵

آنان یاوران قائم‌اند.

۱۰. ادای حقوق امام علیه السلام

● وَأَعْتَنَا عَلَى تَأْدِيَةِ حَقِّهِ إِلَيْهِ؛^۶

بختاوند، ما را در ادای حقوق او یاری فرما!

● أَنَّهُ مِنْ اتَّقَى رَبَّهُ... وَأَخْرَجَ مِمَّا عَلَيْهِ إِلَى مُسْتَحِقِّهِ كَأَنَّ أَمْنًا فِي الْفِتْنَةِ الْمِبْطَلَةِ؛

همانا هر کس تقوای پروردگارش را پیشه کند... و از حقوق شرعی (خمس و زکات) ای که بر عهده دارد، به مستحقان بپردازد، از فتنه‌های باطل‌کننده (دین و دنیا) در امان خواهد بود.

● أَنْ الرِّضَا علیه السلام كَانَ يَأْمُرُ بِالِدَعَاءِ لِصَاحِبِ الْأَمْرِ؛^۷

۱. امام امیرالمؤمنین علیه السلام: *يوم الخلاص*، ص ۲۲۴ (به نقل از *بشارت الاسلام*، ص ۲۲۰).

۲. امام سجاد علیه السلام: *يوم الخلاص*، ص ۲۲۸ (به نقل از *بشارت الاسلام*، ص ۲۴).

۳. همان.

۴. سوره مائده، آیه ۵۴.

۵. *منتخب الاثر*، ص ۴۷۵.

۶. امام صادق علیه السلام: *دعای ندبه*.

۷. یونس بن عبدالرحمن: *بحار الانوار*، ج ۹۲، ص ۳۳۰.

امام رضا علیه السلام همواره به دعا برای صاحب‌الامر، امر می‌فرمود.

● قوتاً علی متابعتہ و اداء حقہ؛^۱

ما را قدرت بر پیروی و ادای حق آن حضرت ارزانی بفرما!

● و انتظر الفرج صباحاً و مساءً؛^۲

صبح و شام در انتظار فرج و ظهور باش.

● اکثرُوا الدعاء بتعجيل الفرج فان ذلك فرجکم؛^۳

برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید، همانا این کار برای خودتان گشایش خواهد بود.

۱۱. عشق به مردم و مستضعفان

سیره امام:

● وهو اعظمُ حسباً و اكرمُ منصباً و أرحمُ بالرعية؛^۴

او از همه حسبش بزرگتر و مقامش گرامی‌تر و به مردم مهربان‌تر است.

● رحيم بالمساكين؛^۵

بر بینوایان رؤوف و مهربان است.

● وأشفق عليهم من آبائهم و أمهاتهم؛^۶

او برای مردم از پدر و مادرشان مهربان‌تر است.

سیره پیاران:

● لیعن قویکم ضعیفکم و لیعطف غنیکم علی فقیرکم... و اذا کنتم کما

اوصیناکم لم تعدوا الی غیره فمات منکم میّت قبل ان یخرج قائمنا کان شهیداً؛^۷

توانگران به ضعفا و بیچارگان یاری رسانند و به فقرا و مستمندان عطوفت ورزند... و اگر

چنین باشید که سفارش کردیم و قبل از قیام قائم ما بعضی از شما از دنیا بروند، شهید خواهد بود.

۱. صحیفه مهدیه، ص ۳۱۸ (به نقل از اقبال الاعمال، ص ۴۲۸).

۲. امام صادق علیه السلام، بحار، ج ۵۲، ص ۱۲۳.

۳. امام زمان علیه السلام، کمال‌الدین، ج ۲، ص ۲۸۵.

۴. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، عقدا لدره، ص ۲۰۴.

۵. امام صادق علیه السلام، الملاحم و الفتن، ص ۱۲۷.

۶. امام رضا علیه السلام، الزام الناصب، ص ۱۰.

۷. امام باقر علیه السلام، امالی شیخ طوسی، ص ۲۳۱؛ منتخب‌الانبر، ج ۲، ص ۲۲۸.

امام راحل علیه السلام نیز در نامه‌ای به مرحوم حاج احمدآقا در اهمیت رسیدگی به حال محرومان و مستمندان، چنین سفارش می‌کند: «از امور مهمی که لازم است وصیت نمایم؛ اعانت نمودن به بندگان خدا خصوصاً محرومان و مستمندان که در جامعه‌ها مظلوم و بی‌پناهند، هرچه توان داری در خدمت ایشان که بهترین زاد راه نوست و از بهترین خدمت‌ها به خدای تعالی و اسلام عزیز است به کار بر و هر چه توانی در خدمت مظلومان و حمایت آنان در مقابل مستکبران و ظالمان کوشش کن.» (صحیفه امام، ج ۱۶، ص ۲۲۴).

۱۲. اهل تهجد و نماز شب

● لهم في الليل أصوات كأصوات الثواكل حزناً من خشية الله؛^۱

در دل شب، از خشیت خداوند، ناله‌هایی دارند مانند ناله مادران پسر مرده.

● قوام بالليل صوام بالنهار؛^۲

شب‌ها را با عبادت به صبح می‌رسانند و روزها را با روزه به پایان می‌برند.

● رجال لا ينامون الليل لهم دوى في صلواتهم كدوى النحل يبيتون قياماً على

اطرافهم و يصبحون على خيولهم؛^۳

مردان شب زنده‌داری که زمزمه نمازیشان، مانند نغمه زنبوران کندو، به گوش می‌رسد. شب‌ها را با زنده‌داری سپری می‌کنند و بر فراز اسب‌ها، آن را به صبح می‌رسانند.

۱۳. اعتقاد راسخ به فرهنگ مهدویت و زمینه‌سازی برای ظهور (براساس دکترین ظهور)

● من مات ولم يعرف امام زمانه مات ميتة جاهلية؛^۴

کسی که بمیرد و امام زمان خود را نشناسد، به مرگ جاهلی مرده است.

● من انكر القائم من ولدى في زمان غيبته فمات ميتة جاهلية؛^۵

کسی که قائم از فرزندان مرا در غیبتش تکذیب کند، به مرگ جاهلی مرده است.

● من أنكر خروج المهدي فقد كفر بما أنزل على محمد ﷺ؛^۶

کسی که قیام مهدی را انکار کند، همانا به آنچه بر محمد ﷺ نازل شده، کافر شده است.

● اللهم عرفني حجتك فانك ان لم تعرفني حجتك ضللت عن ديني... ولا تنسنا
ذکره وانتظاره والايمان به و قوة اليقين في ظهوره و الدعاء له والصلاة عليه؛^۷

بارالها! حجتت را به من بشناسان، زیرا اگر او را به من نشناسانی، از دین‌ام، گمراه می‌گردم...
و از یاد ما میر یاد او و انتظارش را و ایمان به او و یقین به ظهورش را و دعا و درود بر
حضرتش را.

● السلام عليك يا باب الله الذي لا يؤتى الا منه، السلام عليك يا سبيل الله
الذي من سلك غيره هلك؛^۸

۱. امام صادق عليه السلام: يوم الخلاص، ص ۲۲۴ (به نقل از بشارة الاسلام، ص ۲۲۰).

۲. همان.

۳. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۴۰۸.

۴. پیامبر اکرم: کمال‌الدین، ج ۲، ص ۴۰۹؛ وسایل‌الشیعة، ج ۱۶، ص ۲۴۶؛ مسند احمد، ج ۱، ص ۴۱۶؛ صحیح مسلم، کتاب الامارة، ص ۲۲. شایان ذکر است که این روایت از احادیث متواتره بین شیعه و اهل سنت است.

۵. پیامبر اکرم عليه السلام: کمال‌الدین، ج ۲، ص ۴۱۲؛ بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۲۳.

۶. ینابیع المودة، ج ۲، ص ۱۰۸.

۷. اصول کافی، ج ۱، ص ۳۲۷؛ صحیفه مهدیه، ص ۲۵۶؛ مصباح‌المتهجد، ص ۴۱۱.

۸. مفاتیح، زیارت حضرت صاحب‌الامر عليه السلام.

سلام بر تو ای درگاه خدا، که هیچکس جز از آن درگاه به خدا راهی ندارد. سلام بر تو ای راه خدا که هر کس غیر آن را رود، هلاک می‌شود.

● **بیمنه رزق الوری و بوجوده ثبتت الارض والسماء؛^۱**

به برکت اوست که آفریدگان روزی داده می‌شوند و به وجود اوست که آسمان و زمین پایدار می‌ماند.

● **یخرج ناس من المشرق فیوطنون للمهدی یعنی سلطانہ؛^۲**

مردمی از مشرق زمین قیام می‌کنند و زمین [حکومت] آن حضرت را فراهم می‌سازند.

● **انّا نرغب الیک فی دولة کریمه تعزّ بها الاسلام واهله؛^۳**

خدایا! از تو امیدواریم که دولت با کرامت امام زمان را به ظهور آوری و اسلام و اهلس را با آن عزت بخشی.

● **اللهمّ انّا نشکوا الیک فقد نبینا صلواتک علیه و آله و غیبه ولینا؛^۴**

بارالها! به درگاه تو شکایت می‌کنیم از نبود پیامبران و از غیبت ولی و امامان.

● **و اصرف عنا فی امره السامة والکسل والفترة والفشل؛^۵**

و در انجام فرمان او ما را به تنبلی، بی حالی، سستی و بی حوصلگی مبتلا مساز.

● **السلام علیک یا قطب العالم؛^۶**

سلام بر تو ای قطب جهان هستی.

۱۲- برخاسته از متن مردم و مستضعفان

● **(و نرید أن نمّن علی الذین استضعفوا فی الارض و نجعلهم ائمة و نجعلهم**

الوارثین)؛^۷

ما می‌خواهیم بر آنان که در زمین خوارشان شمرده‌اند، منت نهیم و آنان را پیشوایان (مردم)

گردانیم و ایشان را وارث زمین کنیم.

۱. مفاتیح الجنان، دعای عدیله.

۲. پیشین (رجوع شود به ابتدای مقاله).

۳. مفاتیح الجنان، دعای افتتاح.

۴. همان.

۵. امام رضا علیه السلام: صحیفه مهدیه، ص ۳۵۳؛ (به نقل از جمال‌الاسبوع، ص ۳۱۰-۳۱۴).

۶. صحیفه مهدیه، ص ۵۸۲ (به نقل از المجموع الرائق، ج ۱، ص ۲۵۱).

۷. سوره قصص، آیه ۵.

۱۵. پیروی از ولی فقیه

● و أمّا الحوادث الواقعة فارجعوا فيها إلى رواة حديثنا فإنهم حجّتی علیکم و أنا حجّة الله علیکم؛^۱
و اما در مورد رخدادهای جدید، به راویان حدیث ما رجوع کنید که ایشان حجّت من بر شما و من حجّت خدا بر شما هستم.

۱۶. عشق به قرآن و تفسیر

تجلی بالتنزیل بصائرهم و یرمی بالتفسیر فی مسامعهم و یغبقون كأس الحکمة بعد الصبوح؛^۲
با آیات قرآن چشمشان روشن می‌شود و تفاسیر آیات را با گوش جان می‌شنوند و هر روزه جام حکمت را می‌نوشند.

۱۷. جوان‌گرایی

اصحاب المهدی شبابٌ لا کُهل فیهم الا مثل کحل العین و الملح فی الطعام و اقل الزاد الملح؛^۳
یاران قائم همه جوان هستند، در میان آنها پیرمرد یافت نمی‌شود، مگر اندکی مانند سرمه به چشم و نمک در طعام و کمتر از هر ماده‌ای در طعام، نمک است.

۱۸. سختکوشی

● مجدّون فی طاعة الله؛^۴
آنان در طریق عبودیت، سختکوش و پرتلاشند.

● لا یکتفون سیوفهم حتی یرضی الله عزّوجلّ؛^۵
یاران قائم، شمشیرهای خود را بر زمین نهند تا اینکه خدای عزوجل راضی شود.

۱. غیبت شیخ طوسی، ص ۲۹۱ (گفتنی است که این روایت در کمال‌الدین، ج ۲، ص ۴۸۴ و بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۱۸۱ به این صورت آمده است: «و أنا حجّة الله علیهم» و در احتجاج طبرسی، ج ۲، ص ۵۴۳ و وسائل الشیعه، ج ۱۸، ص ۱۰۱ «و انا حجّة الله» آمده است، بدون «علیهم» و «علیکم».)
۲. پیامبر اکرم ﷺ: ینابیع المودة، ج ۳، ص ۹۵ و ۳۷.
۳. امام امیرالمؤمنین ﷺ: غیبت شیخ طوسی، ص ۴۷۶: بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۴.
۴. پیامبر اکرم ﷺ: یوم الخلاص، ص ۲۳۳ (به نقل از بشارة الاسلام، ص ۹).
۵. امام صادق ﷺ: بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۲۷.

● لو قد خرج قائمنا، لم يكن إلا العلق والعرق، والنوم على السروج؛^۱
 هنگامی که قائم ما خروج کند، خون است و عرق ریختن و سوار مرکب بودن در میدان‌های
 مبارزه.

۱۹. عاشورایی

● انّ شعار اصحاب المهدي: يا ثارات الحسين؛^۲
 شعار یاران مهدی علیه السلام ای خونخواهان حسین علیه السلام است.

۲۰. فروتنی در برابر انسان و گردن فرازی در مقابل کافران

● هم [اصحاب المهدي علیهم السلام] الذين قال الله فيهم ﴿فسوف يأتي الله بقوم يحبهم
 و يحبونه اذلة على المؤمنين اعزة على الكافرين﴾؛^۳
 یاران مهدی کسانی هستند که خداوند در توصیف آنان چنین فرموده است: [ای کسانی که
 ایمان آورده‌اید! هر کس از شما که از آیین خود بازگردد بداند که] خداوند به زودی، قومی را
 بر می‌انگیزاند که ایشان را بسیار دوست می‌دارد و آنها نیز خداوند را دوست می‌دارند و در
 برابر مؤمنان فروتن و در مقابل کافران عزیز و مقتدرند.

۲۱. سلمان وار و مالک‌گونه

● اذا قام قائم آل محمد استخرج من ظهر الكعبة سبعة وعشرين رجلاً..... سلمان
 الفارسی و ابا دجانة الانصاری و مالک الاشر؛^۴
 هنگامی که قائم آل محمد قیام کند..... [از جمله کسانی که به او می‌پیوندند] سلمان فارسی،
 ابودجانه انصاری و مالک اشتر است.

۱. امام رضا علیه السلام: بحار الانوار، ج ۵۲ ص ۳۵۹.

۲. امام صادق علیه السلام: مستدرک الوسائل، ج ۱، ص ۴۷؛ بحار الانوار، ج ۵۲ ص ۳۰۸.

۳. مائده، ۵۴.

۴. امام صادق علیه السلام: بحار الانوار، ج ۵۲ ص ۳۷۰ (به نقل از معانی الاخبار).

۵. امام صادق علیه السلام: بحار الانوار، ج ۵۲ ص ۳۳۶ (به نقل از تفسیر عیاشی).